

॥ भीष्म उवाच ॥ शकुनिर्मातुलस्तोऽसौ रथ एको नराधिप । प्रयुज्य पाण्डवैर्वैरं योत्स्यते नात्र संशयः ।
 एतस्य सेना दुर्द्धर्षा समरे प्रतियायिनः । विविधायुधभूयिष्ठा वायुवेगसमा जवे ।
 द्रोणपुत्रो महेष्वासः सर्वानेवातिधन्विनः । समरे चित्रयोधो च दृढास्तस्य महारथः ।
 एतस्य हि महाराज यथा गाण्डीवधन्वनः । शरासनविनिर्मुक्ताः संसक्ता यान्ति सायकाः ।
 नैष शक्यो मया वीर संख्यातुं रथसत्तमः । निर्दहेदपि लोकांस्त्रीचिच्छेत्तेष महारथः ।
 क्रोधस्तेजस्य तपसा संभृतोऽश्रमवासिना । द्रोणेनानुगृहीतस्य दिव्यैरस्त्रैरुदारधीः ।
 दोषस्त्वस्य महानेको येनैष भरतर्षभ । न मे रथो नातिरथो मतः पार्थिवसत्तम ।
 जीवितं प्रियमत्यर्थमायुष्कामः सदा द्विजः । न ह्यस्य सदृशः कश्चिदुभयोः सेनयोरपि ।
 हन्यादेकरथेनैष देवानामपि वाहिनीं । वपुर्मांस्तलघोषेण स्फोटयेदपि पर्वतान् ।
 असंख्यगुणो वीरः प्रहन्ता दारुणद्युतिः । दण्डपाणिरिवासङ्घः कालवत् प्रचरिष्यति ।
 युगान्ताग्निसमः क्रोधात् सिंहयोवो महाद्युतिः । एष भारतयुद्धस्य पृष्ठं संशमयिष्यति ।
 पिता त्वस्य महातेजा वृद्धोऽपि युवभिर्वरः । रणे कर्म महत्कर्त्ता अत्र मे नास्ति संशयः ।
 अस्त्रवेगानिलोद्धूतः सेनाकचेन्धनोत्थितः । पाण्डुपुत्रस्य सैन्यानि प्रधक्ष्यति रणे धृतः ।
 रथयूथपयूथानां यूथपोऽयं नरर्षभः । भरद्वाजात्मजः कर्त्ता कर्म तोषं हितं तव ।
 सर्वमूर्द्धाभिषिक्तानामाचार्यः स्वविरो गुरुः । गच्छेदन्तं सृञ्जयानां प्रियस्त्वस्य धनञ्जयः ।
 नैष जातु महेष्वासः पार्थमक्षिष्टकारिणं । हन्यादाचार्यकं दीप्तं संसृत्य गुणनिर्मितं ।
 स्थाघतेऽयं सदा वीर पार्थस्य गुणविस्तारः । पुत्रादभ्यधिकैश्चैनं भारद्वाजोऽनुपश्यति ।
 हन्यादेकरथेनैव देवगन्धर्वमानुषान् । एकीभूतानपि रणे दिव्यैरस्त्रैः प्रतापवान् ।
 पौरवो राजशार्दूलस्तव राजन् महारथः । मतो मम रथोदारः परवीररथारुजः ।
 स्वेन सैन्येन महता प्रतपन् शत्रुवाहिनीं । प्रधक्ष्यति स पाञ्चालान् कचमग्निगतिर्यथा ।
 सत्यश्रवा रथस्त्वैको राजपुत्रो वृहद्वलः । तव राज्ञिपुबले कालवत् प्रचरिष्यति ।
 एतस्य योधा राजेन्द्र विचित्रकवचायुधाः । विचरिष्यन्ति सङ्ग्रामे निघ्नन्तः शात्रवांस्तव ।
 वृषसेनो रथस्तेऽय्यः कर्णपुत्रो महारथः । प्रधक्ष्यति रिपूणान्ते बलन्तु बलिनां वरः ।
 जलसन्धो महातेजा राजन्प्रथवरस्तव । त्यज्यते समरे प्राणान्माधवः परवीरहा ।
 एष योत्स्यति सङ्ग्रामे गजस्कन्धविशारदः । रथेन वा महाबाहुः क्षपयन् शत्रुवाहिनीं ।
 रथ एष महाराज मतो मे राजत्तम । त्वर्धे त्यज्यते प्राणान् सहसैन्या महारणे ।
 एष विक्रान्तयोधो च चित्रयोधो च सङ्गरे । वीतभीत्यापि ते राजञ्छत्रुभिः सह योत्स्यते ।
 वाह्लीकोऽतिरथश्चैव समरे चानिर्वर्त्तिनः । मम राजन्मतो युद्धे शूरो वैवस्वतोपमः ।
 न ह्येष समरं प्राप्य निवर्त्तेत कथञ्चन । यथा सततगो राजन् स हि हन्यात् पराश्रणे ।
 सेनापतिर्भहारज सत्यवांस्ते महारथः । रणेऽव्युत्कर्त्ता च रथो पररथारुजः ।

५०००

५००१

५००२

५००३

५००४

५००५